

ÉSZAKI ÁRAMLAT GRÖNLAND, SPITZBERGÁK

Írta: BARNA ANDRÁS
képek: JURÁK ZSOLT

Keresve sem találhattunk volna jobb téli rovattémát, ugyanis a következő oldalainkon az örök jég birodalmába, Grönlandra és a Spitzbergákra látogatunk el Jurák Zsolt utazási tanácsadóval. A világ e két távoli szeglete a kietlen varázslatossága ellenére is kevés turistát vonz, legtöbbször csak dokumentumfilmekből ismerik. Így aztán leginkább csak a nagy utazók bakancslistás desztinációjának számítanak.

Majdnem biztos vagyok abban, hogy nagyon kevesen vannak olyanok, akiknek valaha is felkerült a szabadságos listájára a világ legszakibb pontja. Mondjuk nem csoda, egyfelől azért, mert oda eljutni nem olcsó mulatság, másfelől azért, mert a klasszikus látványosságokból gyakorlatilag semmi nincs ezen a vidéken. Mindenképpen szenvedélyes kihíváskeresőnek kell lenni egy ilyen utazáshoz, vagy legalábbis kell hozzá egy jó értelemben vett aszkétaattitűd – tudom meg Zsolt elbeszélése nyomán.

sajnálatosan nagy visszatartó erő. Éppen ezért az odajutást nem éppen szokásos módon, költséghatékonyan akartam megoldani. Az utazás rovat rendszeres olvasói tudhatják, hogy nagyon szeretek hajózni, ezért jól ismerem ezt a területet, és mindig figyelem az adódó alkalmakat. Tulajdonképpen egy ilyen lehetőségnek, egy úgynevezett „crossing utazásnak” köszönhetően jutottam el mind a két északi területre. A crossing ez esetben azt takarja, hogy egy adott társaság hajóját – jellemzően Európából Amerikába – „visszaúsztatják” az eredeti bázisá-

Barna András: Akinek az élete az utazás, annál nincs mit csodálkozni azon, ha minél több helyre szeretne eljutni. Azonban a világ e két távoli zuga soha nem volt az elsődleges desztinációid között, miközben egy sor országban többször is megfordultál. Most hogy került a látóteredbe?

Jurák Zsolt: Alapvetően a Spitzbergákra és Grönlandra eljutni igencsak költséges, és ez

ra, tehát ez egy menetrenden kívüli út. Idén szeptemberben is ez történt, amikor az egyik Royal Caribbean-hajót „visszamosztatták” Amerikába. Ebben az időszakban hajózható az a rész, ami Grönlandot is tudja érinteni. Ilyen alkalom egy évben csak egyszer adódik, tavasszal már nem járható ez az útvonal a tenger jegesedése miatt. Tehát évente csak egyszer lehet jelentkezni egy olyan útra, ami érinti Grönlandot.

A Spitzbergákra is így jutottál el?

Közel hasonló módon, bár az néhány évvel korábban történt. Egy izlandi–norvég hajóúttal volt összekötve, de ahogy Grönland esetében is, oda fel- vagy behajózni egy évben legfeljebb egyszer-kétszer lehet. Szóval ilyen módon eljutni ezekre a helyekre ritka lehetőség.

út, mint az a kéthetes hajóút, amin én most részt vettem.

Induljunk el a friss élményeidtől, onnan, hogy lecsaptál erre a hajóútra.

Grönland már nagyon régen rákerült a bakancslistámra, csakúgy, mint az Antarktis, ahova januárban megyek. Egyébként Alaszkában estem szerelembe a természet havas részével és a jéghegyekkel. Ez annyira meghatározó élmény volt számomra, hogy azóta kiemelten

Gondolom, azért van más alternatíva a hajózáson kívül is.

Nyilván van, tehát azok, akik nagyon aszkétaéletet akarnak élni, mindemellett rengeteg pénzük van, és elfogadják, hogy nincsen normális szálláslehetőség, azaz nincsenek megszokott európai körülmények, el tudnak jutni repülővel is. Így azonban többbe kerül egy négynapos grönlandi

figyelem, hogyan lehet ilyen helyekre a legkedvezőbb feltételek mellett eljutni.

A grönlendi utazásom két évtized után valósult meg, így még inkább dolgozott bennem a kíváncsiság. A hajónk Koppenhágából indult, és Norvégiát érintve négy napra kikötött Izlandon, ami rendkívül jól megalapozta az elkövetkező időszak hangulatát. Izland után érkezünk meg az első grönlendi kikötési ponthoz, ahova végül is nem a tervezett útvonalon jutottunk el, mert az időjárás nagyon zordra fordult, így a kapitány megváltoztatta a menetrendet, és elsőként Qaqortoq kikötőjébe futottunk be. Bár a meteorológia aznapra jó időt jelezett, a fedélzetről a ködön kívül semmit nem lehetett látni. Ez a hatalmas ránk telepedett tejfől nem sokkal később grönlendi utunk első kalandjában is főszerepet játszott.

Hogyhogy?

Mivel a hajónk egy százharmincezer tonnás óceánjáró volt, ezért nem tudott közvetlenül a kikötőbe befutni, attól nem messze horgonyzott le, és az utasokat úgynevezett tenderhajókon, azaz a nagyhajó mentőcsónakjain vitték ki a partra. Egy-egy ilyen hajóban nagyjából százötven utas fér el. Mi a másodikban kaptunk helyet, majd elindultunk, csakhogy nem a part felé, hanem épp az ellenkező irányba, ami azért történhetett meg, mert ezeken a hajókon nincsen semmiféle navigáció. A köd csak nagyon lassan oszlott, és mire aláláthattunk, csak konstatáltuk, hogy a szárazföld nem közeledett felénk, hanem távolodott tőlünk. Ez némi riadalmat is

keltett, és számos utastárs fejében lejátászódott a Titanic című film. Szerencsére azonban a riadalom nagyobb volt, mint amekkorát a valós helyzet érdemelt, és sikeresen partot értünk.

Mit lehet Grönlandon megnézni azon kívül, hogy – gondolom – a vidék csodálatos lehet.

Az a szokásom, hogy mindig felkészülök az adott országból, de Grönland a szó valós és átvitt értelmében is egy nagy fehér folt, ugyanis ezen a helyen nincs olyan, hogy klasszikus láttnivaló. Éppen ezért itt nem arra készültem fel, hogy mit szeretnék látni, hanem arra, hogy mit szeretnék itt enni – és ez nem volt más, mint a fókahús. Qaqortoqban körülbelül 3000 ember él, és nagyjából ugyanolyan izolált hely, mint mondjuk Alaszka. Tehát nincsen olyan lehetőség, hogy beülünk egy autóba, és átmegyünk egy másik városba, mert az útnak egyszer csak vége szakad, és utána csak a nagy semmi van. Ha mégis meg akarunk más településeket is

nézni, akkor ezt vagy repülővel, vagy hajóval tehetjük meg. A helyi idegenforgalmi irodában nincsen gazdag programkínálat, ami volt, az is nagyon drága, így jobb híján az éttermi kínálat felől tudtunk érdeklődni. Legnagyobb meglepetésünkre a legjobb helyi ajánlat egy thai étterem volt. Nem hittem a fülemnek, amikor ezt meghallottam, és némi elégedetlenséggel meg is jegyeztem – félig viccesen, félig értetlenül –, hogy nem hiszem el, hogy Grönlandon kell pad thait ennem. Pestiesen mondva: ezt több mint

gáznak éreztem. Abban bíztam, hogy az iroda munkatársa nem kellően tájékozott az éttermi kínálatot illetően, de az utcai árusok mindegyike szinte kivétel nélkül ugyanezt a thai éttermet javasolta.

Megadtátok magatokat a helyzetnek végül?

Nem adtam fel a keresést, és a városi séta közben szinte minden vendéglátóhelynél megálltam. Hogy őszinte legyek, nagyon nehezen dolgoztam fel, hogy szinte mindenütt ugyanaz a menü: hamburger, klubszendvics és pizza. Nem hittem el, hogy egyetlen hely sincsen, ahol helyi ételeket ajánlanának. Úgy gondoltuk, hogy megcélozzuk a halpiacot, hátha ott nagyobb sikerrel járunk. Itt legalább már a látvány autentikus volt a kínálatban szereplő bálnazsír és -hús okán. Egy helyi halász körbevitt ezen a viszonylag kis vásártéren, ahol a bálnán kívül hegyekben álltak a tolluktól megfosztott sirályok, ugyanis az ott élők – mint kiderült – csirke gyanánt eszik. A piaci barangolás során megkérdeztem az engem kísérő alkalmi idegenvezetőmet, hogy ha meg akarom kóstolni, akkor ezt hol tehetem meg. Mire kivitt a piac elé, majd rámutatott egy pár száz méterre levő hangárszerű épületre, és azt mondta: abban az épületben van egy nagyon jó kis thai étterem. Amikor ezt meghallottam, azt hittem, a kardomba dőlök. *(Nevet.)*

Én már csak azért is megnéztem volna...

Mi is elindultunk az étterem felé, de közelről sem volt hívogató a látványa, ezért még azelőtt sarkon fordultunk, hogy elértük volna a bejáratot. Eljutottunk arra a pontra, amikor már

csak keresztül-kasul bolyongtunk a városban, aminek utolsó etapjaként felfogadtunk egy taxist, hogy olyan helyekre is vigyen el bennünket, ahova gyalogosan nem jutottunk el. Igazán korrekt körutazás volt, a városból kivezető utak szinte mindegyikének végéig elvitt minket, ahonnan már nem volt tovább. Qaqortoq – ahol egyébként nincsen semmiféle különösebb látnivaló – egy nagyon rendben lévő település, tiszta, nyugodt és rendezett. Van egy futballpályája, amit a FIFA támogat, és van egy itthon is ismert sportáruháza is, szóval tényleg nagyon sok minden van.

Mivel még mindig bennem bujkált a kisördög, ezért az utolsó kérdésem az volt a sofőrhöz, hogy tud-e egy jó éttermet. Nincs sok lehetőség – válaszolta –, de van egy nagyon jó thai étterem, ahol brutálisan jól főznek, és készítenek helyi specialításokat is. Nem tehettem mást, ezúttal megadtam magam a sorsnak, a taxis pedig elvitt ebbe a thai étterembe, és segített asztalt foglalni is, mert az általában nincsen szabad, tudtuk meg később.

Sikert aratott a hely vagy csalódást hozott?

Egy szocreál stílusú épület első emeletén üzemelt az étterem, ami inkább volt kínai, mint thai jellegű, mindenesetre a király és több más alattvaló képe ott lógott a falakon. Kicsit megkönnyebbültem, amikor megnéztem az étlapot, mert a thai választék mellett tényleg előkerültek a helyi specialítások, köztük négyféle főkaétel. Nem is lapoztam tovább, de sajnálatomra egy deka főkahúsa sem volt az étteremnek. Ezért az egyébként nagyon kedves tulajdonos ajánlására

currys-kókusztejes jakragut ettem, ami ránézésre ugyan szörnyen nézett ki, de fenomenálisan volt elkészítve, és bár nem pótolta a főkahúst, mégis méltó módon zárta a qaqortoqi kirándulásunkat.

Hogyan folytatódott az utazás?

Másnap gyakorlatilag egyvégtrében hajóztunk, először sok apró, majd egyre nagyobb jég-tömbök, jéghegyek kíséretében, amik persze közel sem volt akkorák, mint amilyennek a Titanic nekiment, de a látványuk csodálatos volt. Az út képletes végét az jelentette, amikor a hajó leállt egy hatalmas gleccser előtt. Szédületes panoráma tárult elénk, ami ugyanazt az érzést keltette bennem, mint néhány évvel korábban Alaszka, csak annyiban volt más, hogy ott nem vetek körbe minket kis úszó jéghegyek. Mindenesetre azt megdöbbenő volt látni, hogy mennyire olvadnak ezek a csodálatos képződmények, amelyek látványával egyszerűen nem lehet betelni. Egy órán keresztül szívhattuk magunkba ezt a csodát, majd elindultunk Amerika felé, pokoli időjárás közepette.

Lépünk egy kicsit vissza az időben! Milyen volt Grönlandhoz képest a Spitzbergák?

A Spitzbergák majdnem olyan, mint Grönland, csak sokkal kisebbek a léptékek, és a városok is kietlenebbek, én ottjártamkor háromba is ellátogattam. Számomra talán a legmeghökkenőbb élmény az volt, amikor ellátogattunk egy olyan orosz bányászfaluba, aminek a főterén egy, az életnagyságúnál ötször nagyobb Lenin-szobor állt. A háttérben tipikus szocreál épületek adták a

látványhoz, de az „a munka nemesít” felirat sem hiányzott egynémely ház faláról. Egyébként az emberek nagyon kedvesek, de a látnivaló ebben a faluban mindössze egy fatemplom és egy kis múzeum. Érdekesség – érthető módon –, hogy nem autó-, hanem hómobilparkolók voltak a buszmegállók és a középületek környékén. Ezen a pár száz fős településen egyetlen szálloda, vagy inkább szállodának nevezett épület található, ami viszont semmilyen összefüggésben nem hasonlítható össze az európai mércével. Az ajtóban azonnal le kell venni a cipőt, emiatt egy kicsit szinte Ázsiában éreztem magam. A hely egyébként rendkívül szegényes és puritán, mi is csak a mosdót vettük igénybe, de ezen kívül semmilyen szolgáltatás vagy vendéglátás nem létezett. Az itt élők elszigeteltségét abból is érzékelhettük, hogy akárhova mentünk, láthatóan méregettek minket, ami valahol nem is csoda, hiszen nincsenek hozzászokva a turistákhoz. Grönland az más, ugyanis amikor leszáll annyi turista egy hajóról, mint amennyi a város lélekszáma, akkor ez érezhetően megpezsztíti a település életét.

Talán kicsit furcsa lesz a kérdés: a szigetek egyfajta kietlensége, a Spitzbergák ipara, a bányásztelepek látványa okán milyen élményekkel, benyomásokkal jöttél haza ezekről az utakról, feltöltődve vagy lehangoltan?

Mindkét szigetvilágot érdemes megnézni. Nyilván Grönland sokkal érdekesebb, a levegő kristálytiszt, szinte harapni lehet. A mellé párosuló látvány pedig lenyűgöző. Jégheggyekkel a Spitzbergáknál nem lehet találkozni. A hajózási útvonalak mérete persze itt is befolyásolja, hogy

mekkora hajóval lehet kikötni, ezért csakúgy, mint Grönlandon, a partot csak kishajókkal lehetett megközelíteni.

A Spitzbergák engem kifejezetten nyomasztott, amire rátett egy lapáttal az óriási Lenin-szobor és a megannyi vörös csillag látványa is. Úgy éreztem, mintha az ötvenes években sétálgatnék Budapesten. Noha a Spitzbergák több ország fennhatósága alatt áll, a hétköznapi bányászemberek az ideológiai különbségeken túl nyitottságukat tekintve nem sokban különböznek egymástól. Ezzel szemben Grönland nagyon tetszett, elsősorban a jégheggyek miatt, de a kis falvak hangulata, a víz illata az egész vidéket sokkal különlegesebbé, érdekesebbé és vonzóbbá teszi, mint a Spitzbergákat. Grönlandról abszolút úgy jöttem el, hogy „wow”, és ide bármikor szívesen visszamennék, akár egy jégtörő hajós utat is bevállalnék.

Miért, van ilyen lehetőség is?

Hogyne, de mivel nagyjából tízmillió forintba kerül, nem valószínű, hogy én erre valaha is be tudok majd fizetni, de a remény hal meg utoljára. *(Nevet.)*

AKADÉMIA
SPORTHOTEL BALATONFÜRED
* * * *

AKADÉMIA
HOTEL****
BALATONFÜRED

A Balaton északi partjának fővárosában Balatonfüreden a Tihanyi Apátságra lenyűgöző kilátással rendelkező modern, négycsillagos szállodánk csendes környezetben, közvetlen az uszoda mellett a városközponttól csupán 10 perc sétára található.

H-8230 Balatonfüred, Horváth Mihály utca 66.
+36 20 378 7428
info@akademiahotel.hu
www.akademiahotel.hu

h hotel & more

